

Metsästyksenjohtajan perustaidot
Metsästyksen johtaminen

Sami Tossavainen & Ohto Salo

Metsästyksenjohtaja

Metsästyslaki **30** § velvoittaa pyyntiluvan saajan nimeämään metsästyksenjohtajan.

- Tunnettava metsästäjien kyvyt ja taidot
- Johdettavan porukan tuki

Metsästyksenjohtajien ansiosta Suomessa tapahtuu äärimmäisen vähän metsästysonnettomuuksia!

1.1.2018 lähtien myös suurpetometsästyksessä poikkeusluvan saajan on nimettävä metsästyksen johtaja(t)

Metsästyksenjohtaja

- Pyyntiluvan saajan on ennen metsästyksen alkamista ilmoitettava metsästyksenjohtaja ja varajohtajat kirjallisesti rhy:lle: Oma riistapalvelussa!
- Yhteisluvan jokaiselle lupaosakkaalle ilmoitetaan johtajat
- varajohtajien järjestys voidaan määrätä etukäteen
  - valitaan henkilöt joilla on kykyä, taitoa ja ennen kaikkea halua toimia metsästyksenjohtajana
  - johtajilla oltava riistanhoitomaksu suoritettuna

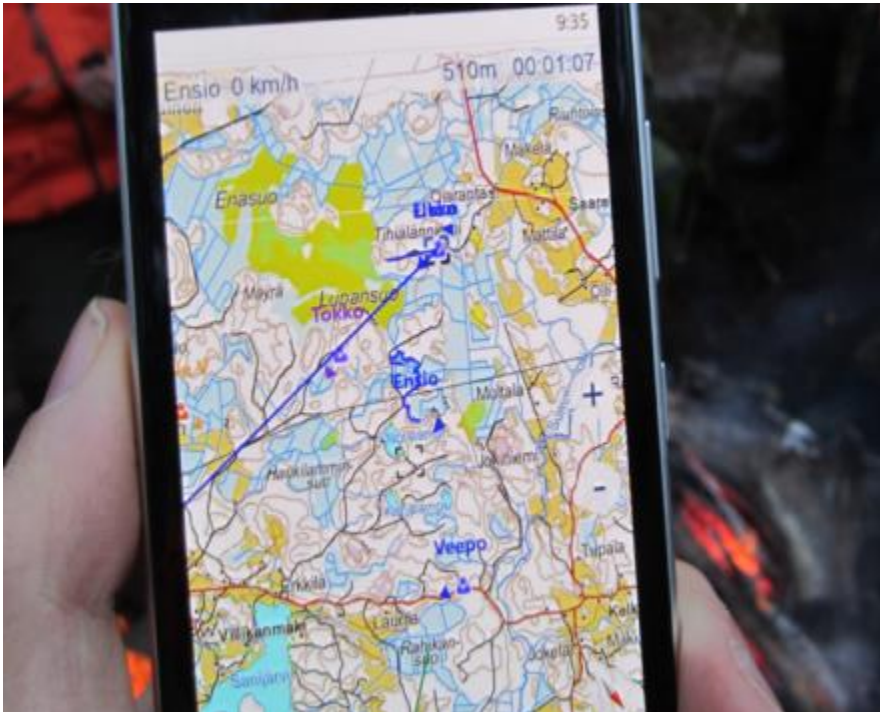
Metsästyksenjohtaja

- Valvoo henkilökohtaisesti, että turvallisuusmääräyksiä ja metsästystä koskevia säännöksiä noudatetaan
- Metsästyksen osallistuva on velvollinen noudattamaan metsästyksenjohtajan määräyksiä
- Metsästyksenjohtaja saa kieltää metsästyksen osallistumisen, jos määräyksiä/sääntöjä ei noudateta
- Seuruejahdissa jokaisena metsästyspäivänä oltava johtaja mukana ko. jahdissa

Metsästyksenjohtajan tehtävät

Suunnitella käytännön metsästystapahtumat

- Passitus ja passilinjat
- Ajometsästyksen toteuttaminen
- Koirien käyttö
- Milloin metsästetään
- Vahtimismetsästys
- Varajohtajien käyttö
- Viestintävälineiden käyttö

Muuttuneet olosuhteet?

- muutokset vuokrasopimuksissa
- asutus/rakentaminen, teiden käyttö, pysäköinti...
- metsästystavat ja käytännön toteutus
- uudet metsästäjät

Metsästyksenjohtajan tehtävät

Antaa osallistuville tarvittavat määräykset metsästyksestä ja siinä noudatettavista turvallisuustoimenpiteistä

- Jahdin aloituspuhuttelu (lupaehdot, suositukset, ammuttavan eläimen tunnistamisen korostaminen, vasallinen naaras: ei ammuta!)
- Milloin aseeseen saa ladata, käyttäytyminen passipaikalla ja haukulla...
- Kielletyt ampumasuunnat
- Suullisesti ja kirjallisesti *kaikille*, myös myöhemmin tuleville ja vieraille
- Tarvittaessa myös menettely villisikatilanteissa

Metsästyksenjohtajan tehtävät

Huolehtia, että pyyntiluvan ehtoja ja metsästäystä koskevia säännöksiä noudatetaan ja että orvoksi metsästystilanteessa jäänyt vasa pyritään pyytämään

- Mahdollisen aikusehdon toteutuminen
- Pyyntiin liittyvät turvallisuussäännökset
- Varusteet; vaatetus, aseet ja patruunat, ensiapu
- *Oikeus* tarkastaa riistanhoitomaksu ja ampumakoe
  - *koskee myös ulkomaalaisia metsästäjiä, joilla oltava syksystä 2017 lähtien suomalainen ampumakoetodistus*
    - Voi kieltää metsästämisestä, jos ei esitä
- Ampuma-aseen hallussapitoluvan esittämistä metsästyksenjohtaja ei voi vaatia

Metsästysajoista...

Hirvi:

- Enontekiö, Inari, Utsjoki; 1.9.-15.9. ja 14.10.-30.11.
- Kemi, Kemijärvi, Keminmaa, Kittilä, Kolari, Muonio, Pelkosenniemi, Pello, Posio, Ranua, Rovaniemi, Salla, Savukoski, Simo, Sodankylä, Tervola, Tornio ja Ylitornio; 1.9.-15.9. ja 14.10.-31.12.
- Muualla maassa; 14.10.-31.12. ja vahtimalla pelloilta 1.9.-13.10.
- Vasallinen naaras on rauhoitettu lokakuun toiseen lauantaihin saakka lainsäädännöllä - ja sen jälkeenkin eettisillä perusteilla!

Metsästysajoista...

Valkohäntäpeura ja kuusipeura:

- 30.9.-31.1.
  - ja vahtimalla 1.9.-29.9.
    - Tärkeää etenkin tiheän valkohäntäpeurakannan alueella liikennevahinkojen vähentämiseksi
    - Seurojen hyvä ottaa huomioon metsästysjärjestelyissä ja lupien jaossa jäsenille
- Vasallinen naaras on rauhoitettu lainsäädännöllä 1.9.-29.9. – ja sen jälkeen eettisillä perusteilla!

Metsäpeuran metsästysaika on 30.9.-31.1.

Metsästysjousi peuraeläimillä MA 20§

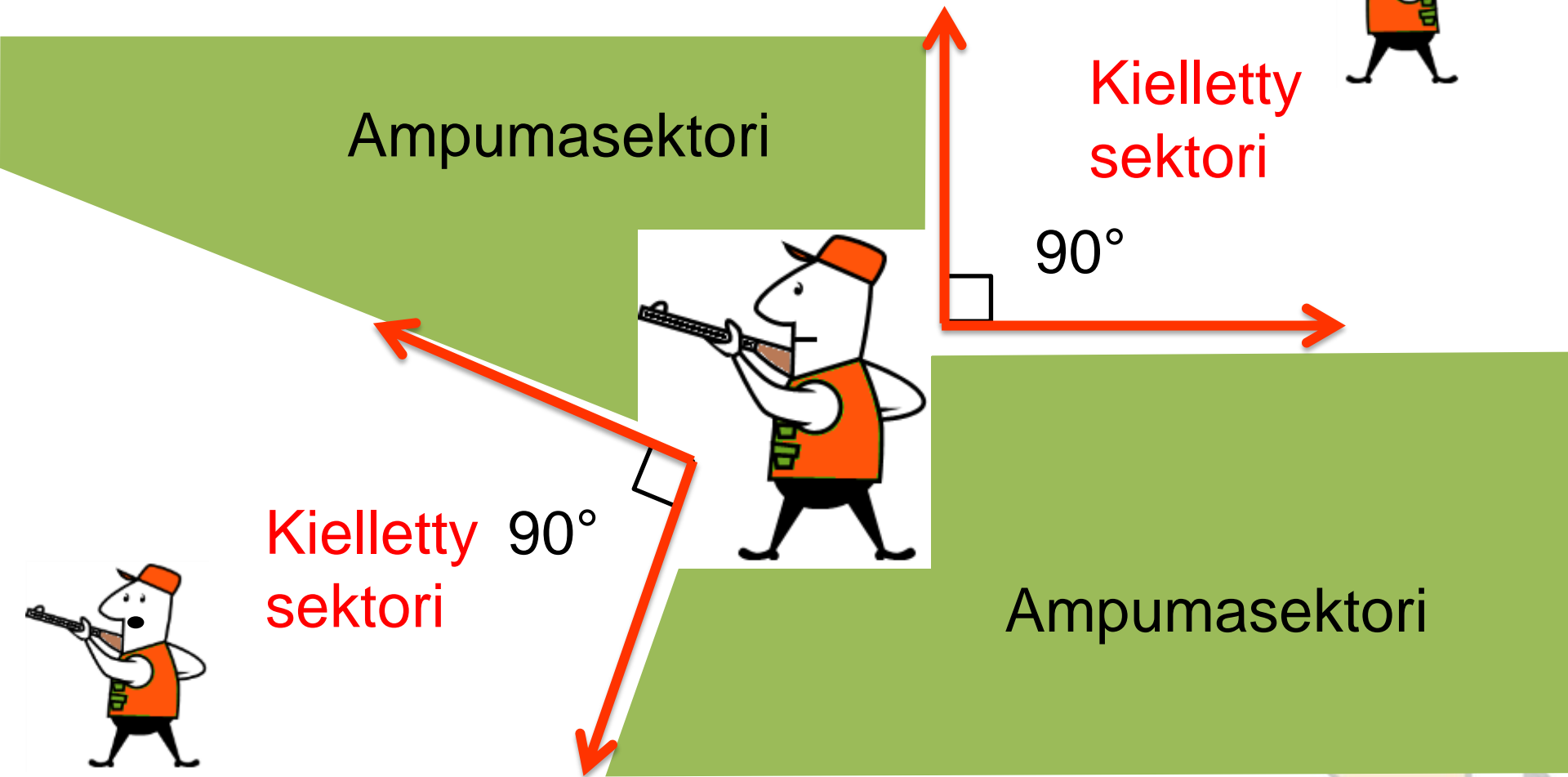
- Jousiasetta saa käyttää metsäkauriin, kuusipeuran... valkohäntäpeuran, metsäpeuran, muflonin ja villisian ampumiseen
- Jännittämiseen tarvittava voima vähintään 180 newtonia
- Nuollessa leikkaava kärki, jonka läpimitta väh. 22 mm
- Oltava suoritettuna jousiampumakoe (metsäkauriilla 1.1.2018 alkaen)
- MA 22 §:n vaatimus ”oranssista tai oranssinpunaisesta” vaatetuksesta ei koske metsästäjää, joka metsästää metsästysjousella
  - Huom: käyttö perusteltua, jos käytetään sekä ruutiaseita että jousia passituksessa... seuruemetsästys...
  - = Terve järki metsästyksenjohtajalla käytössä

- Metsästys ei saa aiheuttaa vaaraa ihmisille tai omaisuudelle
- Ilman nimenomaista lupaa ei saa ampua 150 metriä lähempää asuttua rakennusta
- Riistaeläintä ei saa ampua yleisen tien (maantie) tai rautatien yli eikä riistaeläimen tai ampujan ollessa tällaisella tiellä
- Aseet lataamattomana pussissa tai lukot auki ajon päätyttyä, saalista vedettäessä ja tauoilla
- Ylävartalon vaatteesta ja päähineestä $\frac{2}{3}$ -osaa oranssia tai oranssinpunaista (ei koske rakennelman suojusta tai pelkästään jousiaseella metsästettäessä – terve järki)

**Tilanteiden
yllätyksellisyys
on osa jahdin
viehätystä,
mutta myös
korostettava
asia
turvallisuuden
kannalta!**

**Velvoita jokainen myös selvittämään passiin asettuessaan
naapuripassien sijainti
ja kielletyt ampumasuunnat!**

Aseen ja jousen kuljettaminen

”...lataamattomana suojuksessa...”

Suositus: lipas irti tai makasiini tyhjäksi

”Riistaeläintä ei saa ampua maalla kulkevasta moottorikäyttöisestä ajoneuvosta eikä sen suojusta tai välittömästi pysäyttämisen jälkeen sataa metriä lähempänä...”

➤ Hyödytäänkö auton käytöstä välittömästi pysäyttämisen jälkeen?

➤ Etenkin GPS-koiraseurannassa huolellisuutta.

Aseen kuljettaminen

Lataamatonta metsästysasetta ja metsästysjousta saa kuljettaa suojuksessa moottorikäyttöisessä ajoneuvossa maastossa ML 35 §:n 3 mom kiellon estämättä:

(4 mom)

- 1) jääpeitteisellä vesialueella;
- 2) maastoliikennelain (1710/1995) 13 §:n mukaisella moottorikelkkailureitillä ja maastoon merkityllä kulku-uralla;
- 3) siirryttäessä maastossa vakiintunutta kulku-uraa pitkin tieyhteyttä vailla olevalle majoituspaikalle, majoitusrakennukselle tai kiinteistölle;
- 4) saalista noudettaessa, ja elävänä pyytävää loukkua tai jalkanarua koettaessa; sekä
- 5) kuljetettaessa ampujana toimivaa henkilöä metsästyksenjohtajan ennakkoon osoittamalle ampumapaikalle.

- vain kuljetus määrättyyn passiin

Aseen kanssa naapurin maalla

”Metsästysasetta tai metsästysjousta ei saa ilman *luvallista tarkoitusta* tai *metsästysoikeuden haltijan suostumusta* kuljettaa muutoin kuin lataamattomana suojuksessa sellaisella alueella, jolla henkilöllä ei ole metsästysoikeutta tai –lupaa.”

- Ei koske metsästysalueeseen rajoittuvaa maantietä = yleinen tie
- Huomio myös vesialueet
- Lupa naapurialueen metsästyksenjohtajalta

Riistalaukauksen jälkeen

- Jos hirveä ei löydy, ilmoitus metsästyksenjohtajalle, joka tekee päätöksen jatkotoimista
- Haavoittuneen eläimen poistuttua omalta metsästysalueelta siitä ilmoitetaan seuraavassa järjestyksessä:
  1. metsästysoikeudenhaltija (naapuriseura)
  2. (maanomistaja)
  3. harkinnan mukaan poliisille

Riistalaukauksen jälkeen

Haavoittuneen jäljittäminen ja lopettaminen

- Lupa jäljitykseen vieraalla alueella kyseisen alueen metsästyksenjohtajalta
- Haavoittamisesta on aina ilmoitettava alueen metsästysoikeuden haltijalle ja pyyntiluvan saajalle
- Haavakon jäädessä metsään pyyntiluvansaaja päättää onko pyyntilupa käytetty
- Määräaikaa haavakon löytymiselle ei ole

Riistalaukauksen jälkeen

Pyyntilupaehtoien - tai metsästysasetuksen/-lain vastaisen eläimen kaadosta metsästyksenjohtaja ilmoittaa poliisille

Metsästys yleisen tien varressa

Metsästys ei saa aiheuttaa vaaraa ihmisille tai omaisuudelle

- Ajo pyritään järjestämään tiestä poispäin
- Liikenteen varoittaminen molemmista suunnista (myös nostettaessa saalista kyytiin)
- Liikenteen estäminen on kielletty
- Metsästyksestä varoittavat siirrettävät viralliset liikennemerkit sallittu (poistetaan ajon loputtua)

Metsästys yleisen tien varressa

- Hirvitornit vähintään 20 metrin etäisyydelle tien keskilinjasta (pääteillä 30 metriä) suoja-alueen vuoksi
- Lankojen asettaminen tiealueelle on kielletty
  - Tiealueen ulkopuolella tarvitaan maanomistajan lupa
- Tiealue ulottuu vähintään 2 metriä tien ulkoluiskan reunasta ulospäin, jos tiealuetta ei ole merkattu
- Penkereen kohdalla 2 metriä pengerluiskan laidasta ulospäin

Sirpalealueet

- ”Hirven metsästykseseen sopiva vähintään 1 000 ha yhtenäinen pinta-ala” (ML 27 §)
- Sirpalealueella metsästäminen ei ole suositeltavaa, vaikka Rovaniemen hovioikeus (*ratkaisu 25.9.2015 R15/47*) toteaa tuomiossaan, että ML 27 § koskee pelkästään hirvieläimen pyyntiluvan myöntämisen edellytyksiä eikä siinä nimenomaisesti, ainakaan rangaistavuuden edellyttämällä täsmällisyydellä, kielletä hirvieläimen metsästämistä 1 000 hehtaaria pienemmällä alueella.
- Lyhyt vuokrattu vesialue ei tee alueista erillisiä
- Ei koske yhteisluvan sisäistä aluejakoa

Muutoksia lainsäädäntöön...

”Sirpalealuekielto” voimaan 1.1.2018, ML 27§:

Hirvieläimen pyyntiluvan myöntämisen ja käyttämisen edellytykset

- Hirvieläimen pyyntiluvan myöntäminen edellyttää, että luvan hakijalla on käytettävissään metsästykseseen sopiva yhtenäinen alue, jonka maapinta-ala on oltava hirvenmetsästyksessä vähintään 1 000 hehtaaria ja muiden pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten metsästyksessä vähintään 500 hehtaaria.
- Hirvieläimen pyyntilupa myönnetään sellaiselle hakijalle tai hakijoille, joilla on 1 momentissa tarkoitettulla alueella oikeus metsästää hakemuksessa tarkoitettua hirvieläintä. Muulla kuin 8 §:ssä tarkoitettulla alueella pyyntilupa voidaan samalle 1 momentissa tarkoitettulle alueelle myöntää vain yhden hakemuksen perusteella.

Muutoksia... ML 27§

- Suomen riistakeskuksen on rajattava lupa-alueesta pois sellaiset alueet, jotka eivät täytä 1 momentissa säädettyjä pinta-alan ja yhtenäisyyden vaatimuksia. Pyyntilupa voidaan käyttää vain pyyntiluvassa rajatulla alueella. (rajausoikeus voimaan 1.2.2019)
- Suomen riistakeskus voi poiketa 1 momentissa säädetyistä pyyntilupaan liittyvistä alueen pinta-alaa tai yhtenäisyyttä koskevista vaatimuksista ja 37 §:n mukaisesta pyyntiluvanvaraisen hirvieläimen rauhojisajasta, jos alue on saari tai alueeseen liittyy muu vastaava erityinen syy. (tämä ML 27 §:n 4 mom. voimaan 1.1.2018)

Muutoksia, yhteislupa lakiin

- **ML 30 a § Yhteislupa (voimaan 1.1.2018)**
- Edellä 10 ja 26 §:ssä tarkoitettua pyyntilupaa sekä 41 §:ssä tarkoitettua poikkeuslupaa voi hakea yhteisesti useampi kuin yksi hakija, jolloin lupa myönnetään hakijoille yhteisesti (*yhteislupa*). Yhteislupaa koskevassa hakemuksessa ja päätöksessä on nimettävä yhteisluvan hallinnollinen haltija. Jos yhteislupa myönnetään useamman kuin yhden eläimen metsästämiseen, luvansaajat voivat sopia yhteisluvan jakamisesta luvansaajien kesken. Jokaista yhteisluvan saajaa velvoittaa se, mitä luvansaajan velvollisuuksista tässä laissa ja sen nojalla säädetään.

Muutoksia, yhteislupa

- Yhteislupa ”virallistuu”, vahvistaa hyvät käytännöt, estää väärinkäytöksiä
- Valtuutettu hakija = yhteisluvan hallinnollinen haltija;
Huom! Velvoittaa 2018 alusta, myös lupaosakkaita, esim. saalisilmoitukset ajoissa!
- Osakkaat sopivat lupien jaosta, sitoo osakkaita
  - Myös esim. vastaanottojärjestys ”väärissä” kaadoissa
- Voidaan sopia uudelleen/tarkemmin kauden edetessä:
  - Pankkilupien käyttö, lupien siirtäminen osakkaiden välillä...

Uusi hirvieläimen pyyntilupa ML 28§

”Jos saaliiksi saatu hirvieläin on siten vahingoittunut tai sairas, että se on enemmän kuin puoliksi ihmisravinnoksi kelpaamaton eikä tämä ole johtunut pyyntiluvan saajasta, Suomen riistakeskus myöntää luvan saajalle maksutta uuden pyyntiluvan.”

- Usein kyseessä kolarissa ollut eläin, kuumeinen/tulehduksia...
- Tavattu sairas eläin on lopetettava (ML ja EL velvoittaa...)

Yhteisluvassa (yhteis)luvansaaja hakee uutta pyyntilupaa myös osakkaiden puolesta.

- ensisijaisesti sähköisesti <http://luvut.riista.fi> -palvelun kautta
- <https://riista.fi/metsastys/lomakkeet/pyyntilupalomakkeet/hirvielaimet>
- voidaan liittää rhy:n tai el.lääk. lausunto (hakija maksaa) tai valokuvat liitteeksi
- jos ei liitetä, riistakeskus voi pyytää rhy:tä tarkastamaan ruhon
- yleensä rhy:t tarkistavat automaattisesti

Ilmoitusvelvollisuudesta MA 9§

” 9§ Pyyntilupaan ja hirvieläimen pyyntilupaan liittyvä ilmoitusvelvollisuus”

- Luvan saajan on ilmoitettava Suomen riistakeskuksen vahvistamalla lomakkeella **tai sähköisen palvelun** kautta Suomen riistakeskukselle... hirvieläimen pyyntiluvan nojalla tapahtuneen metsästyksen tuloksesta... seitsemän vuorokauden kuluessa pyyntiluvassa mainittujen eläinten tultua pyydystetyiksi taikka, jos eläimiä on jäänyt pyydystämättä, seitsemän vuorokauden kuluessa rauhoitusajan alkamisesta.
- Ilmoituksessa on mainittava ampujan nimi ja metsästäjännumero, saaliiksi saatu- jen eläinten laji ja määrä, niiden sukupuoli, pyyntiajankohta ja pyyntipaikkatieto. Metsästyslain 26 §:ssä tarkoitettujen hirvieläinlajien osalta on lisäksi ilmoitettava pyydystettyjen aikuisten hirvieläinten ja vasojen lukumäärä sekä liitettävä ilmoitukseen tosite pyyntilupamaksun suorittamisesta.

Käytä Oma riistaa! Saalis- ja havaintotiedot kannattaa ilmoittaa viikoittain ajantasaisen tiedon tuottamiseksi
- esim. yhteisluvan kaatotilanteen seuranta

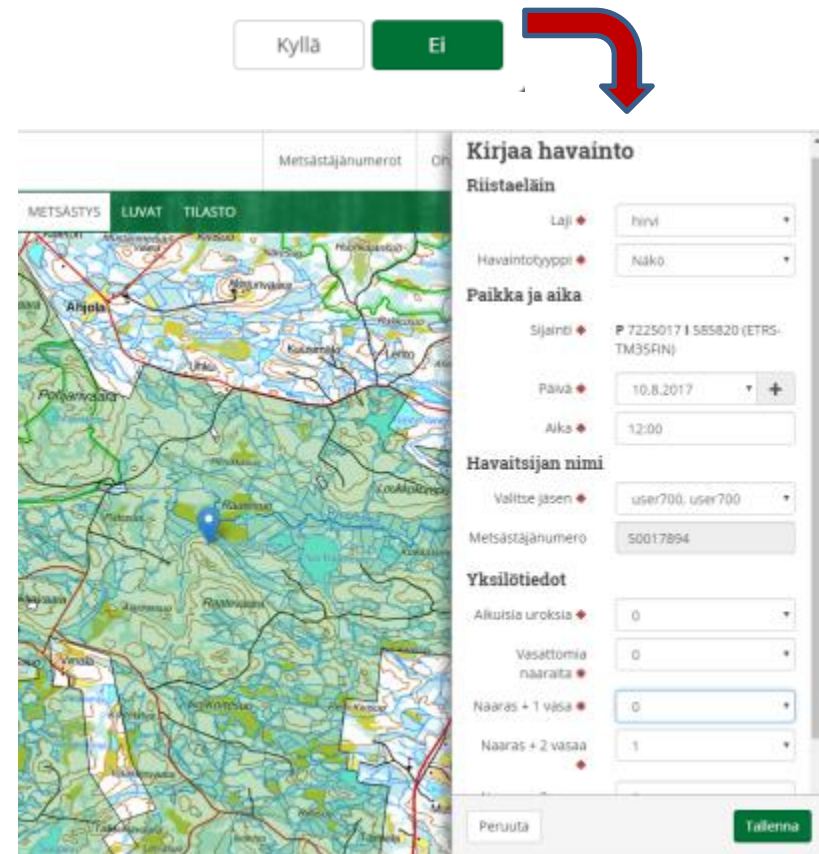

Saalishirvet pitää ilmoittaa myös havaintoina! OR antaa saaliin tallennuksen yhteydessä seuraavan muistutuksen:

 Varmistus havainnon kirjaamisesta

Oma riista -palvelu ei kirjaa kaatoja automaattisesti havainnoiksi. Onko tämä kaadettu hirvi kirjattu jo havaituksi?

- Jos valinta Ei => avautuu uusi ikkuna (Kirjaa havainto), jossa paikka ja aika valmiina (esim. kaadettu urosvasa => kirjataan havainnoksi kaadon yhteydessä esim. naaras ja 2 vasaa)
- Osakkaan/seurueen metsästyksen päättymisilmoituksen yhteydessä kohdassa **Hirvihavainnot** kysytään, onko kaikki hirvihavainnot pyrittä kirjaamaan ohjeistuksen mukaisesti: Kyllä/Ei

- Metsästyksen päättymisen yhteydessä kirjataan myös oman seuran alueen **majava- ja villisikatiedot**
- Ajankohtaista ja tärkeää riistatietoa!
- Myös muut jo perinteisesti kysytyt havainnot kuten havainnot suurpedoista ja esim. hirvikärpäsistä.

Villisika, esiintyminen ja runsauden muutokset

Villisika Esiintyminen * Ei Kyllä

Kanta * Arvio yksilömäärästä *
Arvo vaaditaan Arvo vaaditaan

Arvio porsaallisten emakoiden määrästä *
Arvo vaaditaan

Majava, esiintyminen

Majava Esiintyminen * Ei Kyllä

Kanta * Asuttujen talvipesien määrä metsästysalueellanne *
Arvo vaaditaan Arvo vaaditaan

Seuran alueella metsästettyjen majavien määrä laskentaa edeltävien 12 kk aikana *
Arvo vaaditaan

Tuhoalue (ha) * Veden vallassa oleva alue (ha) *
Arvo vaaditaan Arvo vaaditaan

Lisätietoja

- Seuran yhteyshenkilön kannattaa myös tarkistaa seuran alueen osalta, että hirvialue on 2017-18. Jos alue on 2016-17, avataan seuran yhteyshenkilön näkymässä välilehti Alueet ja valitaan siellä Toiminnot => ”Tee kopio” => jos porukkakakin on sama, valitse ikkunassa ”Kopioi myös alueeseen liitetyt ryhmät” jne.

Kopioi alue: hirvi

Sulje

Metsästysvuosi * 2017-18

Kopioi myös alueeseen liitetyt ryhmät

Peruuta Hyväksy

Metsästyksenjohtaja pääpiirteittäin

- ✓ Turvallisuus (laki, asetukset ja terve järki)
- ✓ Hirvenmetsästyksen liittyvä muu lainsäädäntö pääpiirteittäin
- ✓ Eettisesti hyväksyttävä metsästäminen
- ✓ Oma metsästysalue
- ✓ Oma metsästysseurue (henkilöt, metsästystavat)
- ✓ Naapuriseurueet, hyvät suhteet!
- ✓ Hirvikannan hoito ja biologia
- ✓ Oma esimerkki!

Turvallista ja rentouttavaa jahtia!

